

ประโยค ๑ - ๒
แปล มคธเป็นไทย
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๔

แปล โดยพยัญชนะ

๑. สาวตถิยํ กิร มหาสุวณฺโณ นาม กุญฺมพิโก อโหสิ อฑฺโฒ
มหทฺชโน มหาโกโก อปฺตฺตโก ฯ โส เอกทิวสํ นหानตฺตํ คณฺควา
นหาควา อากจฺจนฺโต อนฺตรามคฺเค สมฺปนฺนสาขํ เอกํ วนฺปฺปตี ทิสฺวา,
“อํ มหเสกฺขาย เทวตาย ปรีคฺคหิตฺโต ภวิสฺสตีติ ตสฺส เหฏฺฐาภาคํ โสธาเปตฺวา
ปาการปรีคฺเขเป การาเปตฺวา วาลุกํ โอกิราเปตฺวา ฐชปตํ อุสฺสาเปตฺวา
วนฺปฺปตี อลงฺกริตฺวา “ปฺตฺตํ วา ธีตรํ วา ลภิตฺวา ตุมฺหากํ มหาสกฺกาเร
กริสฺสามีติ ปตฺถนํ กตฺวา ปกฺกามิ ฯ

อถสฺส ภริยาย กุจฺฉิยํ คพฺโปก ปตฺติฏฺฐาสี ฯ โส ตสฺสา คพฺภปริหารํ
อทาสี ฯ สา ทสฺมาสจฺเจน ปฺตฺตํ วิชายิ ฯ เสฏฺฐี อตฺตนา ปาลิตํ วนฺปฺปตี
นินฺสสาย ลทฺชตฺตา ตสฺส “ปาโลติ นามํ อกาสี ฯ อปรภาเค อณฺณํ ปฺตฺตํ
ลภี ฯ ตสฺส “จฺจลปาโลติ นามํ กตฺวา, อิตฺรสฺส “มหาปาโลติ นามํ กริ ฯ
เต วยฺปฺตฺเต ฆรพฺนฺชเนน พนฺธิสุ ฯ อปรภาเค มาตาปิตโร กาลมกํสุ ฯ
สพฺพํ โภคํ ทฺวินฺนํเยว วิวเรสุ ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. สตุถา “สาธุ สาธุติ อภินนฺทิตฺวา เสสมคฺเคสุปี ปฎิปาฏิยา
 ปณฺหํ ปุจฺฉิตฺ ๑ คณฺณิกคฺคฺเตโร เอกํปี กเถตุํ นาสกฺขิ ๑ ชีฆาสโว ปน
 ปุจฺฉิตฺปุจฺฉิตํ กเถสิ ๑ สตุถา จตุสุปี จาเนสุ ตสฺส สาธุการํ อทาสี ๑
 ตํ สตุถวา ภูมฺมเทเว อาทิ กตุวา ยาว พุรฺหมฺโลกา สพุพา เทวตา เจว
 นาคสุปณฺณา จ สาธุการํ อทํสุ ๑ ตํ สาธุการํ สตุถวา ตสฺส อนฺเตวาสิกา เจว
 สพุทธิวาริโน จ สตุถารํ อุชฺฌายีสุ “กึ นามตํ สตุถารา กตํ: กิณฺจิ อชานนฺตสฺส
 มหฺลลคฺคฺเครสฺส จตุสุ จาเนสุ สาธุการํ อทาสี, อมฺหากํ ปนาจริยสฺส สพุพ-
 ปริยคฺคฺคฺทิสฺส ปณฺจณฺนํ ภิกฺขุสฺตานํ ปาโมกฺขสฺส ปสํสามคฺคํปี น กรีติ ๑ อถ เน
 สตุถา “กึนฺนามตํ ภิกฺขเว กเถถาติ ปุจฺฉิตฺวา, ตสฺมี อตุเถ อาโรจิต, “ภิกฺขเว
 ตมฺหากํ อจาริโย มม สาสเน ภติยา คาโว รกฺขนสฺทิสฺ, มยฺหํ ปน ปุคฺโต
 ยถารุจิยา ปณฺจโครเส ปรีกฺขณฺกสามิสฺทิสฺติวตุวา อีมา คาถา อภาสิ ๑

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ๑ - ๒

แปล มคธเป็นไทย

แปล โดยพยัญชนะ

๑. ได้ยินว่า อ.เศรษฐี ชื่อว่า มหาสุวรรณ เป็นผู้มีขุมทรัพย์เป็นผู้มั่งคั่ง เป็นผู้มีทรัพย์มาก เป็นผู้มีโภคะมาก เป็นผู้มีบุตรหามิได้ ได้มีแล้ว ในเมืองชื่อว่าสาวัตถี ฯ ในวันหนึ่ง อ.เศรษฐี นั้น ไปแล้วสู่ท่าเป็นที่อาบ อาบแล้ว มาอยู่เห็นแล้ว ซึ่งต้นไม้อันเป็นเจ้าแห่งป่า ต้นหนึ่ง มีกิ่งอันถึงพร้อมแล้ว ในระหว่างแห่งหนทาง คิดแล้วว่า อ.ต้นไม้นี้ จักเป็นต้นไม้อันเทวดา ผู้มีศักดิ์ใหญ่ถือเอา รอบแล้ว จักเป็น คังนี้ ยังบุคคลให้ชำระแล้ว ซึ่งส่วนภายใต้แห่งต้นไม้อันเป็น เจ้าแห่งป่านั้น ยังบุคคลให้กระทำแล้ว ซึ่งเครื่องล้อมคือกำแพง ยังบุคคล ให้เกลี้ยแล้ว ซึ่งทราย ยังบุคคลให้ยกขึ้นแล้ว ซึ่งธงชัยและธงแผ่นผ้า กระทำให้พ้อแล้ว ซึ่งต้นไม้อันเป็นเจ้าแห่งป่า กระทำแล้ว ซึ่งความปรารถนาว่า อ.เรา ได้แล้วซึ่งบุตรหรือ หรือว่าซึ่งธิดา จักกระทำ ซึ่งสักการะใหญ่ แก่ท่าน ท. คังนี้ หลีกไปแล้ว ฯ

ครั้งนั้น อ.สัตว์ผู้เกิดแล้วในครรภ์ ตั้งเฉพาะแล้ว ในท้องของภรรยา ของเศรษฐีนั้น ฯ อ.เศรษฐีนั้น ได้ให้แล้วซึ่งเครื่องบริหารซึ่งครรภ์แก่ภรรยา นั้น ฯ อ.ภรรยา นั้น คลอดแล้ว ซึ่งบุตร โดยกาลเป็นที่ล่วงไปแห่งเดือนสิบ ฯ อ.เศรษฐี ได้กระทำแล้ว ซึ่งคำว่า อ.ปาละ คังนี้ ให้เป็นชื่อของบุตรนั้น เพราะความที่แห่งบุตรนั้นเป็นผู้อันตนอาศัยแล้วซึ่งต้นไม้อันเป็นเจ้า แห่งป่า อันอันตนรักษาแล้วได้แล้ว ฯ ในกาลอันเป็นส่วนอื่นอีก อ.เศรษฐีนั้น ได้แล้ว ซึ่งบุตรอื่น ฯ อ.เศรษฐีนั้น กระทำแล้วซึ่งคำว่า อ.จุลปาละ คังนี้ ให้เป็น ชื่อของบุตรนั้น กระทำแล้วซึ่งคำว่า อ.มหาปาละ คังนี้ ให้เป็นชื่อของบุตร นอกนี้ ฯ อ.มารดาและบิดา ท. ผูกแล้วซึ่งบุตร ท.เหล่านั้น ผู้ถึงแล้วซึ่งวัย ด้วยเครื่องผูกคือเรือก ฯ ในกาลอันเป็นส่วนอื่นอีก อ.มารดาและบิดา ท. ได้กระทำแล้วซึ่งกาละ ฯ อ.ญาติ ท. แบ่งแล้วซึ่งโภคะทั้งปวง แก่บุตร ท. สอง นั้นเทียว ฯ

แปล โดยอรรถ

๒. พระบรมศาสดาทรงชมเชยว่า สาธุ สาธุ แล้วตรัสถามปัญหาแม่
ในมรรคที่เหลือตามลำดับ ฯ พระเถระผู้มักคัมภีร์ไม่ได้อาจแก้ปัญหาแม่
ข้อหนึ่ง ฯ ส่วนพระชีนาสพแก้ปัญหาที่ตรัสถามแล้ว ๆ (ได้) ฯ พระบรมศาสดา
ได้ประทานสาธุการแก่พระชีนาสนั้นในฐานะทั้ง ๔ ฯ เทวดาตั้งแต่ภุมเทวดา
เป็นต้นจนถึงพรหมโลก และนาคและครุฑทั้งปวง ฟังสาธุการนั้นแล้วได้ให้
สาธุการ (ด้วย) ฯ พวกอินเดวาสีกและสถิวิหาริกของพระเถระมักคัมภีร์นั้น
ฟังสาธุการนั้นแล้วยกโทษพระบรมศาสดาว่า พระศาสดาทรงทำกรรมนั้นชื่ออะไร
พระองค์ได้ประทานสาธุการในฐานะ ๔ สถานแก่พระเถระผู้เฒ่าที่ไม่รู้อะไร
แต่ไม่ทรงทำแม้เพียงการสรรเสริญแก่อาจารย์ของพวกเราผู้ทรงปริยัติทั้งปวง
เป็นประธานแห่งภิกษุห้าร้อยรูป ฯ ครั้งนั้น พระบรมศาสดาตรัสถาม
ภิกษุเหล่านั้นว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอกำลังเจรจาฉันนั้นชื่ออะไร เมื่อภิกษุ
เหล่านั้น กราบทูลเรื่องนั้นแล้ว จึงตรัสว่า คุณก่อนภิกษุทั้งหลาย อาจารย์ของ
พวกเธอเป็นเช่นกับผู้รักษาโคเพื่อค้ำจ้ำงในศาสนาของเรา ส่วนว่า บุตรของเรา
เป็นเช่นกับเจ้าของ (โค) ผู้บริโภคนมของโครสตามความชอบใจ แล้วได้ตรัสพระคาถา
เหล่านี้ ฯ